

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr VI/44/2011 Rady Gminy Węgierska Górką z dnia 29 kwietnia 2011 r. w sprawie ustanowienia Miejsca Pamięci Narodowej, w całości, jako niezgodnej z art. 7 Konstytucji RP.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 29 kwietnia 2011r. Rada Gminy Węgierska Górką podjęła uchwałę w sprawie ustanowienia Miejsca Pamięci Narodowej. Zgodnie z treścią § 1 ust. 1 niniejszej uchwały „ustanawia się w Gminie Węgierska Górką Miejscem Pamięci Narodowej – Pomnik Walki i Zwycięstwa Żołnierza Polskiego na obiekcie dawnego fortu obronnego „Wędrowiec”, stanowiącego główny punkt obronny w 1939 roku linii fortów Żabnica-Węgierska Górką-Cisiec, położony przy ul. Obrońców Węgierskiej Górką w Węgierskiej Górcie, zwany dalej Fortem „Wędrowiec”.

Jako podstawę prawną kwestionowanej uchwały wskazano m. in. przepis art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy o samorządzie gminnym. Stosownie do treści powołanego przepisu do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach herbu gminy, nazw ulic i placów będących drogami publicznymi lub nazw dróg wewnętrznych w rozumieniu ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 204, poz. 2086, z późn. zm.), a także wznoszenia pomników. Zdaniem organu nadzoru cytowany wyżej przepis nie daje Radzie prawa do ustanowienia danego pomnika Miejscem Pamięci Narodowej.

W ocenie organu nadzoru wskazany wyżej przepis nie stanowi samodzielnej podstawy prawnej do działania rady gminy, bowiem jest ona zobowiązana do działania na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie. Brak takiego upoważnienia w danej materii oznacza, iż nie podlega ona regulacji w tej formie prawnej (por. wyrok z dnia 21 stycznia 2009 r. sygn. akt III SA/Łd 564/08).

Zdaniem organu nadzoru na dzień podjęcia przedmiotowej uchwały nie istniał przepis prawa, który zawierałby upoważnienie dla organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego do podjęcia uchwały w zakresie ustanowienia Miejsca Pamięci Narodowej, co oznacza, że uchwała Rady podjęta została bez podstawy prawnej. Rada, mocą niniejszej uchwały, uregulowała sprawy nie leżące w jej ustawowych kompetencjach, co oznacza, że takim działaniem naruszyła określoną w art. 7 Konstytucji zasadę legalizmu.

Zasada ta wymaga, by decyzja podjęta przez dany organ – w tym wypadku uchwała rady gminy - odpowiadała wymogom legalności, Rada musi więc posiadać ustawowo określoną kompetencję do działania w danym zakresie, a treść jej postanowienia musi być zgodna z odpowiednimi normami prawa materialnego zawartego w ustawie. Z treści przepisu art. 7 Konstytucji RP, który stanowi, że organy administracji publicznej działają na podstawie i w granicach prawa, wynika bezsprzecznie, iż organy administracji publicznej obowiązuje zasada: „co nie jest prawem dozwolone jest zakazane”. Organom jednostek samorządu terytorialnego wolno bowiem jedynie to, na co zezwalają przepisy prawa i mogą działać tylko tam i o tyle, o ile prawo je do tego upoważnia (por. W. Skrzydło, Konstytucja RP. Komentarz. Zakamycze 1999 r., s. 15). Normę zawartą w tym przepisie należy odczytywać jako zakaz domniemywania kompetencji organu, a więc nakaz, dyrektywę „...interpretacji przepisów kompetencyjnych w sposób ścisły i z odrzuceniem w odniesieniu do organów władzy publicznej zasady: co nie jest zakazane, jest dozwolone” (cytat z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 maja 2002 r., K 20/01, OTK-A 2002 r., z. 3, poz. 34). Innymi słowy, jeżeli organ administracji publicznej podejmuje działanie w sprawie, co do której przepis prawa wyraźnie lub pośrednio nie wskazuje jego właściwości, działanie takie stanowi naruszenie konstytucyjnej zasady legalizmu.

Reasumując, ponieważ w przedmiotowej sprawie na dzień podjęcia uchwały żaden powszechnie obowiązujący akt prawny rangi ustawowej nie upoważniał rady gminy do podjęcia uchwały w przedmiotowym zakresie, Rada naruszyła wspomnianą wyżej zasadę legalizmu. Ponadto należy zaznaczyć, iż z przepisów art. 1 i 4 ustawy z dnia 21 stycznia 1988 r. o Radzie Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa (Dz. U. Nr, 2, poz. 2 ze zm.) wynika, iż inicjowanie, koordynowanie działalności związanej z upamiętnianiem historycznych wydarzeń i miejsc oraz postaci w dziejach walk i męczeństwa Narodu Polskiego, zarówno w kraju, jak i za granicą, a także bliskich Narodowi Polskiemu miejsc walk i męczeństwa innych narodów na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej należy do zadań Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa.

Z uwagi na powyższe uchwałę nr VI/44/2011 Rady Gminy Węgierska Górka z dnia 29 kwietnia 2011r. należy uznać zawadliwą, a stwierdzenie nieważności uchwały w całości za konieczne i w pełni uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

Otrzymują:

- 1) Rada Gminy Węgierska Górka
- za zwrotnym potwierdzeniem odbioru,
- 2) aa.

Wojewoda Śląski

Zygmunt Łukaszczyk